

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
Bűnügyi Főigazgatóság
Bűnügyi Főosztály

1139 Budapest, Teve utca 4-6.
1903 Bp., Pf. 314/15.
Telefon: 1/443-5567, BM: 33-052,
Fax: 1/443-5569, BM: 33-053
E-mail: bufoigtitk@orfk.police.hu

JELENTÉS
(2011-2012-2013.)

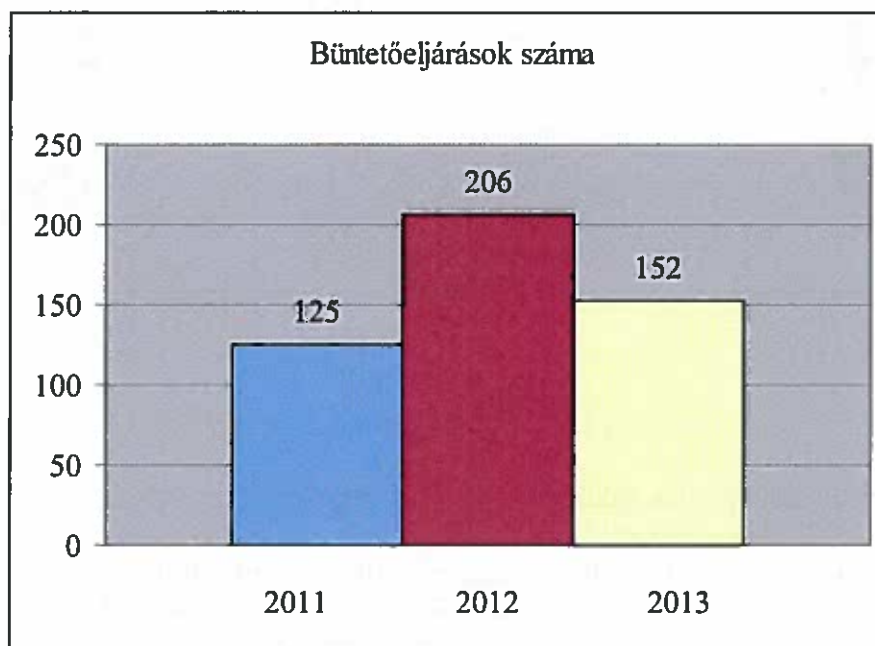
Jelentem, az Országos Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Főigazgatóság Bűnügyi Főosztály 2012. januárban szakvonalat hozott létre a gyűlölet-bűncselekményekkel szembeni hatékony fellépés érdekében. A szakirányításban szerepet vállaló munkatársak bevonásával – a bűnügyi helyzet felmérése céljából – évente felmérjük az előző esztendőben kezdeményezett büntetőeljárásokat. Az áttekintés a képzések és a specializáció pozitív hatásainak vizsgálata mellett a tendenciák és kockázati jelenségek kimutatására is alkalmas lehet. Figyelmet érdemel, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 2013. július elsejei hatályba lépése megváltoztatta a jogszabályi környezetet, így hatást gyakorolt a gyűlölet-bűncselekményekhez kapcsolódó büntetőeljárásokra.

Az új jogszabály némileg módosított elnevezéssel és tartalommal szerepelteti a gyűlölet-bűncselekményekként vizsgált tényállásokat:

- Közösség tagja elleni erőszak (Btk. 174/B. §) → Közösség tagja elleni erőszak (Btk. 216. §),
- Közösség elleni izgatás (Btk. 269. §) → Közösség elleni uszítás (Btk. 332. §),
- Önkényuralmi jelképek használata (Btk. 269/B. §) → Önkényuralmi jelkép használata (Btk. 335. §).

A nemzetközi gyakorlat csak az első két tényállást sorolja a gyűlölet-bűncselekmények körébe, azonban a – tapasztalatok szerint – az elkövetői oldal átfedései és azonossága alátámasztja a közös vizsgálat indokoltságát. Az adatok nemzetközi szintű felhasználása érdekében azonban indokolt a továbbiakban egy szűkebben és egy tágabban értelmezett szemlélethez kapcsolódó adatsort is szerepeltetni. A nemzetközi együttműködés során szerzett tapasztalatok szerint más bűncselekmények is (pl. testi sértés, emberölés) gyűlölet-bűncselekménynek minősíthetők, amennyiben az előítéletesség motivációja bizonyítható.

Az előző évek (2011, 2012) hasonló adataival összevetve a 2013-ban kezdeményezett büntetőeljárások számát: 152, jelentős hullámváltozás figyelhető meg: 125→206→152.

A korábban megfigyelt elmozdulás kapcsán folytatott vizsgálat során nem született válasz a jelentős növekedés okaira. (Lehetőségként merült fel, hogy vagy a kriminalizáltság szintje emelkedett, vagy a bűncselekmények minősítésében következett be – az elvárt – minőségi változás. Az évenkénti képzések révén olyan új ismeretek jutnak el ugyanis a szakvonal munkatársaihoz, amelyektől reálisan várható, hogy javul a szakmaiság színvonala.) 2011-2012 vonatkozásában a kezdeményezett büntetőeljárások számában jelentős, mintegy 65%-os növekedés volt megfigyelhető. Ehhez képest a 2013-ban kezdeményezett büntetőeljárások számában már mintegy 26%-os csökkenést tapasztalhattunk. Ennek okai ismét többféleképpen értelmezhetők.

A gyűlölet-bűncselekmények tényállásonkénti megoszlása is megváltozott. Közösség elleni uszítás gyanúja alapján 39 (előző évben: 54), önkényuralmi jelkép használata gyanúja alapján 56 (70), közösség tagja elleni erőszak gyanúja alapján 57 (82) eljárás indult 2013-ban. Ezek közül a vizsgálat időpontjában 14 ügyben készült javaslat vádemelésre, 39 eljárást felfüggesztettek, 23 nyomozást megszüntettek, míg 19 esetben feljelentés elutasításra került sor. (A többi – 57 – eljárás még folyamatban van.)

Területileg – nem meglepő módon – a főváros tekinthető e relációban is a leginkább fertőzöttnek, így a **Budapesti Rendőr-főkapitányság 2013-ban összesen 78 (előző évben 125) ügyben folytatott eljárást a gyűlölet-bűncselekményeket érintően:**

- Közösség elleni uszítás (korábban izgatás): 25,
- Önkényuralmi jelképek használata: 18,
- Közösség tagja elleni erőszak 35.

Az adatok alapján az országban elkövetett gyűlölet-bűncselekmények több mint 50%-át Budapesten követik el. (Feltételezhető, hogy vidéken az eltérő szocio-kulturális környezet következtében jelentősebb lehet a látencia is.)

Figyelmet érdemel, hogy a melegekkel szembeni gyűlölet-bűncselekmények alapvetően a fővárosra koncentrálódnak, amelynek több oka is van. Egyfelől a cselekmények jelentős része a Budapest Pride felvonuláshoz kapcsolódik, illetve a másságot nyíltan felvállaló személyek életvitelük szintjeiről gyakran Budapestet választják az elfogadóbb társadalmi magatartás, a közösség kialakult védelmi képességei, valamint a széleskörű szórakozási lehetőségek miatt.

A homoszexuális személyeket ért támadásra példa a ..... számú büntetőeljárás történeti tényállása: Sz. Imre, és S. P. Y. angol állampolgár 2013. augusztus 14-én a Budapest VIII. kerület József körúton található Non-Stop Nemzeti Dohánybolt bejáratánál csókolózni kezdtek egymással. Az üzlet alkalmazottja, S. József a jelenetet látva több alkalommal távozásra szólította fel a fenti személyeket, majd elővett egy baseball ütőt, és szavainak nyomatékosítására tenyerébe ütögetni kezdte azt. A felszólítások közben S. József több alkalommal trágár, a fenti személyek szexuális beállítottságára irányuló kifejezéseket használt. Az eljárás során S. József gyanúsított nem tagadta, hogy a melegekkel kapcsolatban erős negatív érzései vannak. Védekezésében arra próbált rávilágítani, hogy a melegek utcán való csókolózása megbotránkozást kelt benne és ismerőseiben. Elmondta továbbá, hogy véleménye szerint a melegek ilyenfajta megnyilvánulása büntetendő cselekmény.

A BRFK Felderítő Főosztály a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 216. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő közösség tagja elleni erőszak büntett miatt indított eljárást, amely jelenleg is folyamatban van.

A gyűlölet-bűncselekményeket elkövető szélsőségesek számára Magyarországon a zsidóság tényleges, vagy potenciális célcsoportot képez. A politikai antiszemitizmus ismételt kiépülését követően (az 1990-es évek közepére) a csekély létszámú magyarországi arab populáció, illetve az iszlám vallás követőire már mint lehetséges szövetségesként tekintettek. A nyugat-európai sajátosságoktól eltérően a muszlim bevándorlókat sem érik támadások hazánkban. (Egyedi esetként azonban nem hagyható figyelmen kívül, hogy a 2008-2009-es roma gyilkosságsorozattal gyanúsított szélsőségesek fegyverük tesztelése során a debreceni menekülttábor lakóira adtak le célzott lövést!)

Éppen ezért kivételes példaként említhető, hogy a BRFK XI. Kerületi Rendőrkapitányságon ... számon nyomozást elrendeltek el a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 335. § (1) bekezdésébe ütköző és az (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő önkényuralmi jelkép használatának vétségének gyanúja miatt, mivel S.E.A.S.M muszlim hívő bejelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2013.10.23. és 2013.10.24. között a Budapest, XI. ker. Bartók Béla út 29. szám alatti helyen, a Muszlim Közösség imaházának homlokzatára, illetve táblájára kék színű festékekkel egy horogkeresztet, valamint több keresztény keresztet festett. A Be. 188. § (1) bekezdés c) pontja alapján a nyomozást felfüggesztették.

Országos szinten vizsgálva a gyűlölet-bűncselekmények helyzetét, az alábbi tényállási sajátosságokat tapasztaljuk

Közösség tagja elleni erőszak (Btk. 216. §) – 57 (2011-ben 36, 2012-ben 82) büntetőeljárás (2013. június 30-ig Btk. 174/B. §)

Az új tényállás normaszövege:

„Közösség tagja elleni erőszak

216. § (1) Aki más valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási csoporthoz vagy a lakosság egyes csoportjaihoz tartozása vagy vélt tartozása, így különösen fogyatékosága, nemi identitása, szexuális irányultága miatt olyan, kihívóan közösséggellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy az adott csoport tagjában riadalmat keltsen, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki mászt valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási csoporthoz vagy a lakosság egyes csoportjaihoz tartozása vagy vélt tartozása, így különösen fogyatékosága, nemi identitása, szexuális irányultága miatt bántalmaz, illetve erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a közösség tagja elleni erőszakot

- a) fegyveresen,
- b) felfegyverkezve,
- c) jelentős érdeksérelmet okozva,
- d) a sértett sanyargatásával,
- e) csoportosan vagy
- f) bűnszövetségben

követik el.

(4) Aki a közösség tagja elleni erőszakra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A jogszabály értelmezése jelenleg viták tárgyát képezi, mivel a „más” kifejezést kiszélesített szemlélet alapján dologra is vonatkoztatják egyes civil jogvédő szervezetek, így az előítéletesség alapján tárgyak (pl. síremlékek, templomok) ellen kifejtett támadást sem rongálásként, hanem a közösség tagja elleni erőszak bűncselekményként minősítik. (Bár a közösségellenes, riadalomkeltő magatartás tényleg irányulhat dolog ellen, ez a fajta értelmezés még a Közigazgatási és Igazságügyi Kerekasztal Emberjogi Munkacsoportját is megosztja.)

Ennek a szemléletnek az érvényesülését tükrözi a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Osztályán folyamatban lévő .....számú ügy, melyben a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 216. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő közösség tagja elleni erőszak büntett ügyében folytatott eljárás. A bűncselekmény nagy nyilvánosságot kapott és közfelháborodást keltett, illetve zsidó felekezeti egyházi épületen követték el.

A rendelkezésre álló adatok szerint ismeretlen tettes 2013. szeptember 16-án 22.00 óra és 2013. szeptember 17-én 07.30 óra közötti időszakban a Szeged, Gutenberg u. 20. szám alatt található zsinagóga bejárati kapujának kovácsoltvas elemeinek csúcsára 6 db Johnson & Johnson Baby márkájú szappant szúrt fel. Az egyes szappanokra részben fekete filctollal felírták, részben a szappan anyagába bevésték az alábbi neveket: Alföldi Róbert, Szegedi Csanád, Köves Slomó, Efram Zuroff, Orbán Viktor, Simon Peresz. Az eljárási cselekmények nem vezettek eredményre, a tettes ismeretlen maradt, ezért 2014. január 24-én a nyomozás felfüggesztésére került sor. Ezt követően 2014. február 20-án a nyomozás továbbfolytatásáról határoztak, mert új személy került a nyomozhatóság látókörébe.

A cselekmények megfelelő minősítéséhez kapcsolódóan fontos kiemelni, hogy az áldozat (sértett) vélt tartozása is elegendő a gyűlölet-motiváció kimutatásához. Erre vonatkozóan a bűncselekmény idején erre utaló kommunikáció mellett számos indikátor nyújthat segítséget. Ilyen például a bűncselekmény – valamely ünnepnaphoz kötődő – időpontja, helyszíne, az elkövető (szélsőséges) előélete.

A gyűlölet-bűncselekmények szakvonal működésének szakmai sikereként értékelhető, hogy garázdaság gyanúja miatt a Bicskei Rendőrkapitányságon indult nyomozás adatai alapján – a cselekmény átminősítést követően, az eljárást hatáskörbe vonva – a Fejér Megyei Rendőr-

főkapitányság ..... számon nyomozást rendelt el a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 216. § (2) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő felfegyverkezve elkövetett közösség tagja elleni erőszak bántalmazással vagy kényszerítéssel megvalósítva büntetének megalapozott gyanúja miatt.

A rendelkezésre álló adatok szerint I. Á. bicskei lakos megalapozottan gyanúsítható azzal, hogy 2013. 10. 27-én, P. D-vel Bicskén, azt követően, hogy a sértett, B. A. A. elefántcsontparti állampolgár faji hovatarozására tettek negatív, becsmérlő megjegyzéseket, bántalmazták úgy, hogy két alkalommal arcon ütötték, majd menekülését követően a Bicske alsó vasútállomáson ismét elkapták, kivették a kezéből az első bántalmazást követően védekezésül kézbe vett lécdarabot és azzal hátát ütlegelni kezdték, ezt követően a sínekre fektették és folyamatosan ütötték szintén a lécdarabbal. A sértett társaságában lévő S. S. szomáliai állampolgárt, – aközben míg B. A. A. menekült –, szintén bántalmazták a vasútállomásnál, úgy hogy ráütöttek a kezére, majd 3 alkalommal a hátán egy lécdarabbal megütötték. A bántalmazás következtében mindkét sértettnek 8 napon belül gyógyuló sérülése keletkezett. A sértettek társaságában volt még egy afrikai férfi feleségével és kisgyermekükkel, akiknek szintén menekülni és elbújni kellett azért, hogy bántalmazás ne érje őket. A rendelkezésre álló információk alapján az elkövetőket a sértettek faji hovatarozása motíválta a bántalmazás elkövetésében. Az eljárás jelenleg is folyamatban van.

Jelentős kockázatként értékelhető, hogy folytatódtak a többségi társadalom tagjai ellen elkövetett gyűlölet-bűncselekmények is. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság .....számon nyomozást rendelt el SZ.R. nyíregyházi lakos feljelentése alapján ismeretlen tettesek ellen, akik 2013. június 02-án, 01.00 óra körüli időben őt a Nyíregyháza, Hősök terén tetteleg bántalmazták oly módon, hogy több alkalommal testszerte megütötték és megrúgták, miközben a magyar nemzetiségére sértő kijelentéseket tettek. A bántalmazások következtében SZ.R. t nyolc napon túl gyógyuló csuklótörést szenvedett el és eszméletét veszítette. SZ.R. miután ismételtlen visszanyerte az eszméletét azt észlelte, hogy a mobiltelefonjához tartozó 1 db akkumulátor, a korábban a nyakában lévő 1 db nyaklánc valamint 1 db. szemüvege nincs meg. A bűncselekmény során okozott kár. 46.000.-Ft.

A büntetőeljárást – mivel az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható – 2013. november 04. napján felfüggesztették.

A vizsgálat idején a 2013. során kezdeményezett büntetőeljárások (57) közül 9 esetben készült javaslat vádemelésre, 9 alkalommal függesztették fel, míg 7 alkalommal szüntették meg a nyomozást.

Közösség elleni uszítás (Btk. 332. §) – 39 (2011-ben 26, 2012-ben 54) büntetőeljárás (2013. június 30-ig Közösség elleni izgatás – Btk. 269. §)

Az új tényállás normaszövege:

„Közösség elleni uszítás

332. § Aki nagy nyilvánosság előtt

a) a magyar nemzet ellen,

b) valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási csoport ellen, vagy

c) a lakosság egyes csoportjai ellen - különösen fogyatékosagra, nemi identitásra, szexuális irányultságra tekintettel -

gyűlöltre uszít, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

Figyelmet érdemel, hogy az új jogszabály nevesíti a lakosság egyes csoportjai közül a támadásoknak leginkább kitett, így a célcsoportoknak tekinthető közösségeket. Bár a fogyatékoság Magyarországon nem képez támadási felületet, a társadalmi értékrend megkövetelte, hogy így fokozott védelemben részesítsék ezt a csoportot. Az Európai Unió ajánlásai alapján az eltérő szexuális orientációjú állampolgárok köre, mint a támadásoknak leginkább kitett célcsoport szintén szerepel a felsorolásban.

A vizsgálat idején a 2013. során kezdeményezett büntetőeljárások (39) közül 2 alkalommal függesztették fel, 12 alkalommal pedig szüntették meg a nyomozást, míg 16 esetben a feljelentés elutasítására került sor. (Figyelmet érdemel, hogy vádemelési javaslattal egy nyomozás sem zárult le a vizsgálat idejére.)

Önkényuralmi jelkép használata (Btk. 335. §) – 56 (2011-ben 60, 2012-ben 70) büntetőeljárás (2013. június 30-ig Önkényuralmi jelképek használata – Btk. 269/B. §)

„Önkényuralmi jelkép használata

335. § Aki horogkeresztet, SS-jelvényt, nyilaskeresztet, sarló-kalapácsot, ötágú vöröscsillagot vagy ezeket ábrázoló jelképet a köznyugalom megzavarására alkalmas - különösen az önkényuralmi rendszerek áldozatainak emberi méltóságát vagy kegyeleti jogát sértő - módon

- a) terjeszt,
- b) nagy nyilvánosság előtt használ, vagy
- c) közszemlére tesz,

ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt elzárással büntetendő.”

A tényállás korábbi vizsgálata során látható volt, hogy az elkövetők leginkább a középiskolások köréből kerültek ki, akik kudarcuk levezetéséhez – felindult állapotban – környezetük által elutasított szimbólumokat vázoltak fel az iskola legkülönbözőbb helyeire (ablak, pad, fal, illemhely...). Mindez a cselekmény nem zavarta meg a társadalmi békét, a hatósági szankció viszont kedvezőtlen irányba befolyásolhatta a fiatalok további életét. A jogalkalmazás következetességét gyengítette továbbá, hogy már 2009-ben az Emberi Jogok Európai Bírósága (Strasbourg) az európai jogrenddel ellentétes szemléletűnek tartotta a hazai jogalkalmazást, és megsemmisítette a vörös csillag használata miatt kiszabott elmarasztaló ítéletet. Mindezek alapján elengedhetlenné vált a jogszabály megváltoztatása, így a köznyugalom megzavarása, valamint az emberi méltóság és a kegyeleti jogok elleni irányultság feltételként kiemelését nyert.

A vizsgálat idején a 2013. során kezdeményezett büntetőeljárások (56) közül 5 ügyben készült javaslat vádemelésre, 28 eljárást felfüggesztettek, 4 nyomozást megszüntettek, míg 8 esetben feljelentés elutasításra került sor.

A nyomozások általános tapasztalatai:

A legáltalánosabb gyűlölet-motivációk közé a cigányellenesség és a homofóbia tartozik, de a magyarellenes erőszak is évek óta kimutatható. Mindez a politikai extrémizmus érvényesülését tükrözi, egyben az állami fellépés összetett szempontrendszerére is rávilágít.

A váderedményességi szemlélet elsődlegessége a minősítésekre is – nemkívánatos – kihatással bír (a Belügyminisztérium illetékeseinek tapasztalata szerint is). Ennek megfelelően továbbra is a

könnyebben bizonyítható tényállásoknak (pl. testi sértés, rongálás) minősítenek gyűlölet-bűncselekményeket, így akár tényleges hatáskörrel nem rendelkező (helyi) szervek végzik a nyomozásokat az adott ügyekben. A képzések során a résztvevők megismerkedtek azokkal az indikátorokkal, amelyek – a nyugat-európai tapasztalatok alapján – hatékonyan támogathatják a helyes minősítések alkalmazását. Tekintettel mindezekre, a továbbiakban a végrehajtó állomány irányába elengedhetetlen eljuttatni ezeket az ismereteket.

Konkrét nyomozáshoz kapcsolódó észrevétel:

Továbbra is előfordul, hogy hatáskörrel nem rendelkező, helyi szerv nyomoz gyűlölet-bűncselekmény kapcsán. Az Encsi Rendőrkapitányság.....szám alatt indított eljárást a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (Btk.) 174/B. § (1) bekezdésébe ütköző, aszerint minősülő és büntetendő közösség tagja elleni erőszak büntetnének gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen, mert 2013. február 01-én az éjszakai órákban X.Y. tulajdonát képező családi ház utcafront felőli falára piros festékszóró spray-vel „Retkes cigányok takarodjatok Kanadába” feliratot festetett. Az eljárást az elkövető ismeretlen kiléte miatt felfüggesztették. A megyei szakirányítóval történt konzultáció révén a továbbiakban fokozott figyelem irányul a hasonló esetek megelőzésére.

Eredmények:

Új fórumot sikerült elindítani „Esettanulmányozás” elnevezéssel egy-egy vitatott esemény, büntetőeljárás kiértékelése céljából zárt körben, rendőri és civil szakértők részvételével. Az első alkalommal a 2012. augusztusi devecseri gárdavonulás és az ahhoz kapcsolódó rendőri intézkedések megbeszélésére került sor (már a 2014. év elején). A következő konzultáció a Budapest Pride felvonulások tapasztalatainak kiértékelését, egyben az ideai demonstrációra történő felkészülést is szolgálja.

Rendszeresen előfordul, hogy a bűncselekmények kapcsán folytatott nyomozás nem megfelelő minősítéssel, alacsonyabb szintű rendőri szervnél folyik. Szakmai sikerként értékelhető a bicskei erőszakcselekmény kapcsán a büntetőeljárás megyei rendőr-főkapitánysági hatáskörbe vonása, majd a bűncselekmény átminősítése garázdaság tényállásból közösség tagja elleni erőszakká. (A Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság a jelenleg is zajló nyomozást vádemelési javaslattal tervezi lezárni.)

Mivel a fővárosban 35 büntetőeljárás indult kerületi rendőrkapitánysági szinten közösség tagja elleni erőszak gyanúja alapján és csak 8 nyomozás került áttétellel a – tényálláshoz kapcsolódó hatáskörrel rendelkező – Budapesti Rendőr-főkapitánysághoz, feladatot jelentett az anomália tisztázása. A gyors vizsgálat alapján megállapítást nyert, hogy pusztán hibás gyakorlat eredményezte a kialakult helyzetet. Tekintettel mindezekre – az ORFK kezdeményezésére – a BRFK körlevélben fordul az összes fővárosi rendőrkapitánysághoz a közösség tagja elleni erőszak gyanúja kapcsán induló büntetőeljárások automatikus (és a Rendőrség nyomozó hatóságainak hatásköréről és illetékességéről szóló 25/2013. (VI. 24.) BM rendeletnek megfelelő) áttételének biztosítása érdekében. A továbbiakban így a BRFK erre a szakvonalra speciálisan kiképzett munkatársa folytathatja a nyomozást, amelytől a korábbi szintet meghaladó eredményesség is várható.

A vizsgált időszakban, illetve annak szakmai tapasztalatai alapján publikációk készültek a szakvonal működéséhez kapcsolódóan:

- A gyűlölet-bűncselekmények aktuális magyarországi helyzete, Belügyi Szemle, 2013. 12. szám.
- Humán faktor – publikáció a Nemzetbiztonsági Szemle második számában (megjelenés előtt)

A civil jogvédő szervezetekkel kialakított párbeszéd a Rendőrség korábbiakat meghaladó elismertségét eredményezte egy rendkívül konfliktusos területen. A médiában is teret nyerő „üzengetés” helyett párbeszéd alapú együttműködés alakult ki. Ennek gyakorlati eredményei, hogy a civil szervezeteket tömörítő ún. „Gyűlölet-bűncselekmény munkacsoport” a médiában is közzétett, nyílt köszönőlevelet küldött országos rendőrfőkapitány úrnak címezve.

(http://gyulotellen.hu/sites/default/files/2014-03-05_gyem_level_papp_karoly_.pdf)

Szintén civil szervezetek (alapvetően a Háttér Társaság a Melegekért egyesület) támogatása révén 2013-ban is sor került a gyűlölet-bűncselekmények szakvonal munkatársainak (továbbá egyes fővárosi kerületi rendőrkapitányság-vezetők) képzésére, amely immár a helyes minősítést biztosító indikátor-alkalmazásra helyezte a hangsúlyt. A rendőrkapitányság-vezetők bevonása a végrehajtó állomány irányába történő tapasztalat-és szemléletmegosztás újabb fontos lépésének tekinthető.

Feladatok:

Tekintettel arra, hogy a civil szervezetek szakjogászainak felkészültsége a gyűlölet-bűncselekmények területén meghaladja a Rendőrség jelenlegi képességeit, indokolt az együttműködés fejlesztése, abba további szervezetek (pl. Tett és Védelem Alapítvány) bevonásával.

A terület sajátossága a nagyfokú látencia, amely fakadhat az áldozatok (téves) szégyenérzetéből, illetve a Rendőrséggel szemben érzett – olykor jogos – fenntartásaiból is. Amennyiben a kiteljesedő képzési programok érzékenyítő hatása a végrehajtó állomány szintjére is eljut, annak bizalom-építő hatása elősegítheti a kriminalizáltság tényleges szintjének megismerését.

A különböző kiszolgáltatott és a jogszabályban nevesített társadalmi-vallási csoportokat (nemzeti, etnikai kisebbségeket, fogyatékosokat, melegeket) ért atrocitások hatására nemzetközi ajánlások írnak elő bevezetendő intézkedéseket. A kodifikáció szakaszában álló egyes jogszabályok kapcsán szakmai javaslatok, illetve előremutató rendőrségi gyakorlatok bevezetése növelheti a társadalmi elismertség szintjét. A gyűlölet-bűncselekmények kapcsán a bűnmegelőzés, a kommunikáció, valamint a speciálisan képzett szakirányítók/nyomozók alkalmazása és elérhetőségének biztosítása már középtávon lehetőségeket jelenít meg.

A Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégiáról, valamint végrehajtásának a 2012-2014. évekre szóló kormányzati intézkedési tervéről szóló 1430/2011. (XII. 13.) Kormányhatározat Rendőrségre vonatkozó feladatrendszerébe alapvetően a romák integrációját és a harmonikus cigány-magyar együttélés megteremtését segíti elő. Az előző években két-két településen vizsgáltuk az etnikai alapú konfliktusok kockázati szintjét, hogy biztosíthatóvá váljon a 2011-ben, Gyöngyöspatán kialakult konfrontáció megelőzése. (Az extrémizmus térnyerése mellett a rendkívüli rendőrségi feladatok mintegy 250 millió forintot kitevő költsége is figyelmet érdemel az egyedi eset kapcsán.) Az eddigi tapasztalat azt mutatja, hogy a helyi közbiztonsági helyzet részletes elemzése, a szélsőséges szervezetek mozgósítási gyakorlatának folyamatos monitorozása jelentős mértékben csökkentette a váratlanság kockázatát. Több kistélepülésen ennek hatására nem nyílt lehetőség vélt sérelmek alapján az extrém szervezetek térnyerésére, gyűlölet-bűncselekmények elkövetésére.

A korábbiakat meghaladó, aktív társadalmi szerepvállalás részeként a Rendőrség egy kistérség konszolidációjában vállalhat aktív, szakirányú szerepet. A dél-baranyai régióban a kedvezőtlen szociális helyzet (pl. munkanélküliség, alacsony képzettség) vegyes etnikai összetétellel párosul. Ezt kihasználva szélsőségesek mozgósítását is tervezték már 2011-ben Drávapiskibe. Az elhaló települések megmentése érdekében összetett településfejlesztési program vette kezdetét a kistérségben. A hagyományos életmód és gazdálkodás újjáélesztése Andrásfalvy Bertalan professzor szakmai irányítása alatt fog kibontakozni, amelyet a Pécsi Tudományegyetem, valamint a Gödöllői

Szent István Egyetem vezetése is támogat. A számos civil résztvevő szervezet mellett a közbiztonság megerősítése érdekében a Nemzeti Bünmegelőzési Tanács is bekapcsolódik a programba. Az etnikai alapú extrémizmus kiéleződésnek, valamint a gyűlölet-bűncselekmények térnyerésének megelőzése érdekében az Országos Rendőr-főkapitányság gyűlölet-bűncselekmények szakvonala is szerepet vállal. Ennek első elemeként Forgács István szociológust már bevezettük a területre, valamint az Alkotmányvédelmi Hivatallal ismételt konzultációt szervezünk az extrémizmus irányából fenyegető kockázatok felderítése és eredményes elhárítása érdekében. A Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság felméri a helyi kriminológiai sajátosságokat, valamint a gyűlölet-bűncselekmények szakvonala területi szakreferense személyes kapcsolatot alakít ki a települések rendőri illetékeseivel. A feladatok koordinálása, a szempontrendszer egységesítése, a rendőrségi szerepvállalók megismerése mindenképp igényli a helyszíni jelenlétet az országos szakirányítást koordináló szerv részéről is. Az Országos Rendőr-főkapitányság Bünyügyi Főigazgatóság Bünyügyi Főosztály a hatékonyság maximalizálása érdekében konzultációt kezdeményez a Nemzeti Bünmegelőzési Tanáccsal, valamint helyszíni feladatokat határoz meg a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság számára.

Megállapítások:

- Visszaesett a gyűlölet-bűncselekmények kapcsán kezdeményezett büntetőeljárások száma.
- A nyomozások alacsony hatékonyságát jelzi, hogy a kevés büntetőeljárást zártak le vádemelési javaslattal. A vizsgálat idejére a közösség ellen izgatás/uszítás gyanúja alapján 2013-ban indult 39 eljárás közül egy sem jutott el a vádemelés szintjére!
- A továbbiakban indokolt az előítéletesség jeleinek megismertetése a végrehajtó állomány-nal. Így (képzéseket, tájékoztató anyagok eljuttatását követően) az indikátorok alkalmazásával helyesen, gyűlölet-bűncselekménynek minősítik az adott cselekményeket.
- A Rendőrség jelentős társadalmi presztízs-növekedése érhető el alacsony költségvetésű intézkedések bevezetésével a szakvonalon, amelyek alapvetően a bünmegelőzés és a kommunikáció területén hajthatók végre.

Visszacsatolásként, valamint az egységes szemlélet erősítése érdekében indokolt az összegzett tapasztalatok eljuttatása a szakvonala munkatársai számára.

